

4. srpna 1920 čís. 480 sb. z. a n. nikoliv dle trestní sazby § 179 tr. zák., nýbrž dle sazby § 1 opatření (těžkého žaláře od jednoho roku do pěti let.

Čís. 1068.

S výjimkou překročení mezi nutné obrany zabezpečuje § 2 písm. g. tr. zák. pachateli beztrestnost jak pro případ, že podmínky spravedlivé nutné obrany tu jsou, meze její však z důvodů posledního odstavce § 2 tr. zák. byly překročeny, tak pro případ, že podmínek spravedlivé nutné obrany zde objektivně nebylo, pachatel je však z uvedených důvodů mylně předpokládal.

Ku překročení mezi nutné obrany (§ 2 písm. g tr. zák.) jest po stránce subjektivní zapotřebí, by pachatel v době činu jednal ve stavu normálního nazírání.

(Rozh. ze dne 12. ledna 1923, Kr I 44/22).

Nejvyšší soud jako soud zrušovací zavrhl po ústním líčení zmatečnou stížnost státního zastupitelství do rozsudku krajského soudu v Jičíně ze dne 1. října 1921, jímž byl obžalovaný dle § 259 čís. 3 tr. ř. zproštěn z obžaloby pro zločin těžkého poškození na těle dle §§ 152, 155 lit. a) tr. zák. mimo jiné z těchto

d ů v o d ů:

Stížnost je neodůvodněna i potud, pokud se opírá o důvod zmatečnosti čís. 9 (9 b) § 281 tr. ř. K závěru, že obžalovaný jednal jen v nutné obraně a že z jejích mezí nevykročil, dospívá rozsudek úvahou, že obžalovaný, jenž věděl, že všem lesním zřízcům v P. bylo vyhrožováno, octl se v lese sám proti 5 mužům, při krádeži dříví přistiženým, že za výstupu P., třeba jen ve strachu o svůj život, uchopil hlaveň pušky obžalovaného, čímž ho odzbrojil, K. pak, třeba že jen ze zvědavosti, běžel ze zadu k zápasícím tak, že obžalovaný mohl dle přesvědčení soudu míti dojem bezprostřednosti útoku na svůj život; je tudíž pochopitelné, že za takového stavu věci vytrhl lovecký muž a bodl jím bez rozmyslu po P-ovi, by se ho jako nejbližšího útočníka sprostil. Zmatečná stížnost je v nepravu, namítajíc, že o spravedlivé nutné obraně ve smyslu § 2 lit g) tr. zák. nelze u obžalovaného vůbec mluvit. Stížnost nevychází ve svých vývodech ze shora uvedených skutkových zjištění rozsudkových, nýbrž v rozporu s ustanovením § 288 čís. 3 tr. ř. ustrojuje si skutkový děj v podstatných jednotlivostech způsobem, uchýlujícím se závažně od skutečností, zjištěných rozsudkem. Položí-li se za základ úvah o jednání obžalovaného skutkový děj, zjištěný rozsudkem, nelze důvodně tvrditi, že rozsudkovým výrokem, dle něhož obžalovaný jednal ve spravedlivé (nutné) obraně a mezi této obrany nepřekročil, byl zákon porušen nebo bylo zákona použito nesprávně. Dle poslední odstavce § 2 písm. g) tr. zák. jde o spravedlivou nutnou obranu jen tehdy, dá-li se z povahy osob, času, místa, způsobu útoku nebo z jiných okolností souditi, že pachatel použil jen nutné obrany, by od sebe neb od jiných odvrátil protiprávní útok na život, zdraví nebo majetek, nebo že jen z přestrašení, bázně neb uleknutí

meze takovéto obrany překročil. Ustanovením § 2 písm. g) tr. zák. poskytuje se tudíž — hledíc zároveň k písm. e) téhož § — beztrestnost pachatelů s výjimkou překročení mezí nutné obrany dle poslední věty § 2 lit. g) tr. zák., nejen pro případ, v němž podmínky spravedlivé nutné obrany tu jsou, meze její však z důvodů, naznačených v posledním odstavci uvedeného §, byly překročeny, nýbrž i tehdy, když objektivně spravedlivé nutné obrany sice nebylo, ale obviněný z přestrašení, bázně neb uleknutí předpokládal, že ony podmínky tu jsou. Tak tomu bylo dle skutkových zjištění rozsudkových a dle přesvědčení, nalézacím soudem ze skutečností těch správně čerpaného, i v tomto případě. V nepravu je též zmateční stížnost, dovozující, že obžalovaný měl a za daných okolností také mohl docela dobře seznati, že své právo, totiž bezpečnost svého života a zdraví, může si uchrániti prostředky méně ostrými a méně nebezpečnými, neboli, že nutná obrana nevyžadovala toho, aby P. bodl právě do prsou, a že tím obžalovaný překročil meze nutné obrany. Než vykročení takové jest dle poslední věty § 2 písm. g) tr. zák. nikoliv již samo o sobě, nýbrž jen tehdy trestným, když podle povahy okolností jsou tu podmínky §§ 335 aneb 431 tr. zák. jakožto jednání z nedbalosti. O ní by však jen tehdy mohla býti řeč, kdyby si byl pachatel (napadený) vědom nebezpečí, s jeho jednáním spojeného, nebo kdyby z okolností případu na jevo šlo, že pachatel (napadený) zaviněným způsobem zanedbal povinnou pozornost a uvažování, a že pro nedostatek povinné rozvahy nebezpečí, z jeho jednání plynoucího, si neuvědomil. Aby tudíž překročení mezí nutné obrany mohlo za vinu býti přičítáno, nestačí jen objektivně překročení hranic přiměřené obrany, nýbrž jest dále ještě zapotřebí, by obžalovaný v době činu jednal ve stavu normálního nazírání, tak že jemu přes poděšení, strach neb uleknutí bylo by možným bývalo, aby si uvědomil překročení nutných mezí. I když dle výše již citovaných rozsudečních zjištění jednání obžalovaného, v sebeobraně předsevzaté, objektivně převyšuje míru, nutnou k odražení útoku, P-em naň učiněného, a jest vybočením v úleku a strachu z mezí nutné obrany, vyloučil nalézací soud zjištěními svými zavinění obžalovaného po stránce subjektivní. Dle těchto zjištění nejednal obžalovaný za normálního uvažování, nýbrž jednak pod tlakem tehdejších, pro lesníky a jich službu nebezpečných poměrů a činěných jim výhrůžek, jednak pod vlivem hrozivé situace, která okamžité jednání vyžadovala a ve které obžalovaný neměl vůbec kdy, způsob sebeobranu nějak uvážiti, tím méně pak nebezpečnost své obrany si uvědomiti. Když tedy nalézací soud ve shodě s danými okolnostmi zjistil, že obžalovaný, nemající kdy k nějaké úvaze a vedený okamžitým pudem sebezáchrany, bez rozmyslu po P-ovi bodl, by se ho jako nejbližšího protivníka zprostil, nejde tu o obžalovaným zaviněné zanedbání povinné pozornosti a náležité rozvahy a následkem toho není zde skutkové povahy přestupku § 431 tr. zák.

Čís. 1069.

Kořalka, rum a likéry, pokud nejsou přepychovými předměty, jsou předměty potřeby ve smyslu lichevního zákona (zákona o podlédném vývozu).

(Rozh. ze dne 13. ledna 1923, Kr. I. 910/21.)